

BEVARE MEG VEL

Årgang 5, nummer 1, 2018

FELLESTJENESTENE I ROGALAND

Sommerhilsen fra Fellestjenestene

Her kommer årets første nyhetsbrev fra fellestjenestene, i sluttspurten før sommeren.

Felles kurs i Primus

Fellestjenestene planlegger et tredagers Primuskurs for regionmuseene i Rogaland og Norsk Oljemuseum. Tema for kurset vil være FDV-/

byggningsmodulen, registrering av gjenstander og foto for viderekomende og konserveringsmodul. Kurset legger opp til både teori og praktisk bruk. Hold av datoene:

4. - 6. september

Vi håper flest mulig har mulighet til å delta på kurset. Program og skjema for påmelding vil bli sendt ut til museene på epost før sommeren.

Fast stilling

I mai 2018 gikk prosjektperioden for bygningsantikvaren ut. Før jul ble det endelig klart at stillingen blir videreført, og fra og med juni 2018 er bygningsantikvaren fast ansatt, med tilholdssted på Ryfylkemuseet.

Da gjenstår det bare å ønske alle en riktig

GOD SOMMER!

Fellestjenestene inviterer alle museene i Rogaland til 3-dagers kurs i bruk av Primus.

BYGNINGSANTIKVAREN

Oppsummering frå bygningsantikvaren

Her følgjer ei kort oppsummering av våren, og kva bygningsantikvaren har arbeidd med i denne perioden. Meir info kan ein m.a. finna på Facebook (lenk [her](#)).

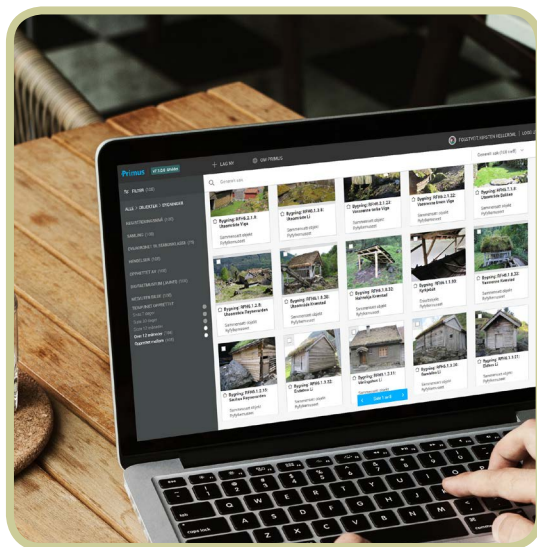

Kårhuset på Laupland

Bygningsantikvaren har målt opp og gjort tilstandsvurdering av kårhuset på Laupland. Bygningen, som høyrer til Bokn bygdemuseum, er nå i svært dårleg forfatning:

Det historiske huset har vore i søkelyset sidan driftsavdelinga ved Haugalandmuseene tetta eit hol på vestre taksida på tampen av 2016. Nå er det austsida som har blitt offer for vér og vind. Museumsstyret i Bokn, i samarbeid med Bokn kommune og Haugalandmuseene lagar i desse dagar ein plan for ein akutt redningsaksjon.

Jardar Havikbotn, <https://www.bokn.kommune.no/nyhende/akutt-redningsaksjon.12995.aspx>

Primuskurs

I mars var bygningsantikvaren på kurs hos KulturIT på Lillehammer. Tema var bruk av FDV-modulen i Primus Web.

Hovudformålet med å delta på kurset var å oppdatere seg med tanke på komande kurs i haust (4.-6. september). Under kurset var det høve til å stilla spørsmål og koma med innspel og tilbakemeldingar på kva som fungerer og ikkje i modulen.

I etterkant av kurset har bygningsantikvaren hatt tett kontakt med kurshaldarar (og utviklarar) ved KulturIT. Det har m.a. gått på justeringar og innspel til utbetringar av FDV-/byggningsmodulen.

BYGNINGSANTIKVAREN

Oppsummering frå bygningsantikvaren

Her følgjer ei kort oppsummering av våren, og kva bygningsantikvaren har arbeidd med i denne perioden. Meir info kan ein m.a. finna på Facebook (lenk [her](#)).

Dereketuset på Karmøy

Haugalandmuseene ønskte å få målt opp Dereketuset på Karmøy. Oppmåling og tilstandsvurdering vart utført i april.

Huset er i en etasje og har midtkammerplan med gang, kjøkken med grue i midten. Våningshuset er bygningsmessig likt et jærhus og utgjør et tun sammen med intakt jordkjeller og murer etter låven. Hagen mot vest er omkranset av steinmurer og hadde blant annet kirksebærtrær, bærbusker og et staudebed med blomster. Mellom våningshuset og jordkjelleren ligger det store heller. Anlegget ligger i sitt opprinnelige miljø, i et helhetlig kulturlandskap på Sør-Karmøy.

Omtale av Dereketuset på DigitaltMuseum

Tilstandsvurderingar

Bygningsantikvaren har gjort ein del tilstandsvurderingar av bygningar denne våren. Nokre er ført inn i digitalt i Primus FDV, medan andre er laga som trykte rapportar, slik som tilstandsvurderinga av låven på Ledaal (foto over).

Tilstandsvurdering i Primus FDV-/bygningssmodulen vil bli tema under dag 1 på Primuskurset i haust.

BYGNINGSANTIKVAREN

Oppsummering frå bygningsantikvaren

Her følgjer ei kort oppsummering av våren, og kva bygningsantikvaren har arbeidd med i denne perioden. Meir info kan ein m.a. finna på Facebook ([lenk her](#)).

Gamleveien

I mai var bygningsantikvaren i Egersund hjå Dalane Folkemuseum. Der vart ein samde om å sjå på Gamleveien 33, eit lite arbeidarhus på 1½ etasje. Det vesle huset vart målt opp, og det vart utført ei enkel tilstandsregistrering.

Museumshandverkar Olav W. Thomasen nærmar seg pensjonsalder. Han sit på store kunnskapar om bygningssamin- ga, og det er viktig å få registrert dette. Gamleveien vart nytta som "pilot" for dette registreringsarbeidet. Det vart funne fram historisk dokumentasjon, og restaureringshistorikken vart skriven ned. Målet er at ein skal få gjort tilsvarende med resten av bygningane i samlinga.

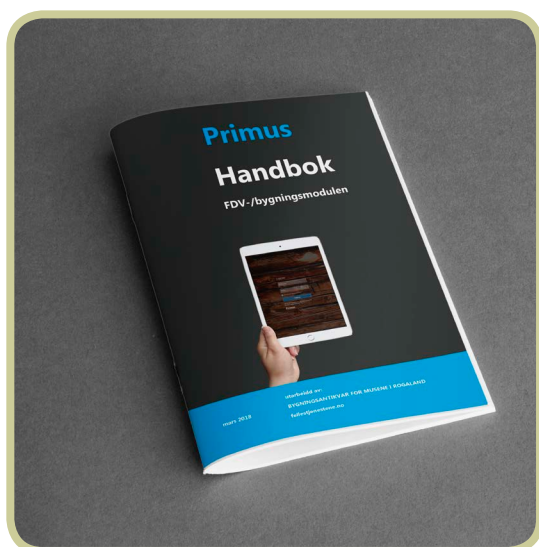
Austrått

Varme og fine maidagar gjer oppmåling til ein sann fryd! Dei to bygningane på Thranegården på Austrått blei dokumentert og målt opp i slutten av månaden.

Jærmuseet er slik komen langt på veg når det gjeld oppmåling og dokumentasjon av bygningar i samlinga som ligg i Sandnes kommune.

BYGNINGSANTIKVAREN

Oppsummering frå bygningsantikvaren

Handbok

Bygningsantikvaren held på med ei handbok som vil vera nyttig for dei som brukar/skal ta i bruk FDV-/bygningsmodulen i Primus.

Målet med handboka er å gi ei innføring i FDV-/byggningsmodulen for nye brukarar, samt å gi forslag til rutinar for bruk av Primus. Handboka vil vera klar til kurset 4.-6. september 2018.

Kurs i praktisk bygningsvern

Godt bygningsvern er avhengig av rett kompetanse. Kurs i praktisk bygningsvern kan auka kompetansen internt på musea, og eksternt mot eit publikum av interesserte huseigarar og handverkarar. Bygningsantikvaren kan ta seg av det praktiske og økonomiske rundt organisering av kurset (før, under og etter), medan musea kan stilla med kursobjekt - t.d. bygningar der det skal setjast i gong restaureringsarbeid. Døme kan vera tekking av tak, restaurering av vindauge, kalking av murar, tørrmuring, smiing osb. Moglegheitene er uendelege!

Bygningsantikvaren oppmodar musea om å melda inn aktuelle prosjekt som kan egne seg til kurs.

SAMLINGSTEAMET

Jærmuseet : Øglænd-samling (Vitenfabrikken)

I forbindelse med utstillingen om Jonas Øglænd, som åpnet i mai, har samlingsteamet gjennomført revitaliseringsprosjekt av Øglænd-samling. Det ble satt av tre uker i januar til dette prosjektet.

Øglænd-samlingen består av to hovedgrupper, der den ene er tekstiler og utstyr fra Øglænds konfeksjonsindustri, og metallgjenstander fra sykkel og motorsykkelproduksjonen.

Disse gjenstandene hadde tidligere blitt registrert, men en gjennomgang og revisjon av poster i Primus var nødvendig. Tekstilene i samlingen ble frysebehandlet før og under prosjektperioden. De ble deretter klargjort for fo-

Eirik Aarebrot har god kompetanse på sykler og sykkeldeler. Her sorteres sykkelnav etter type, antall gir, produsent og alder. Noen hadde nummer fra før, og andre ikke. Sykkelnav uten nummer fikk stigende nummer, Jærmuseet. Foto: Therese Espeland

SAMLINGSTEAMET

Jærmuseet : Øglænd-samling (Vitenfabrikken)

tografering og utstilling i form av rens og stryking av overflate. Objektene ble først og fremst rengjort med fokus på fotografering og utstilling, men også for framtidig magasinerings da rene

gjenstander er et viktig fokus i forebyggende konservering.

I løpet av tre uker har teamet revidert/registrert ca. 480 poster og ca. 630 objekter av Øglænd-sam-

ling i Primus. I tillegg til revitaliseringsarbeidet av Øglænd-samlingen, har Belén Navazo registrert ca. 260 poster og ca. 270 objekter av plakat-samlingen.

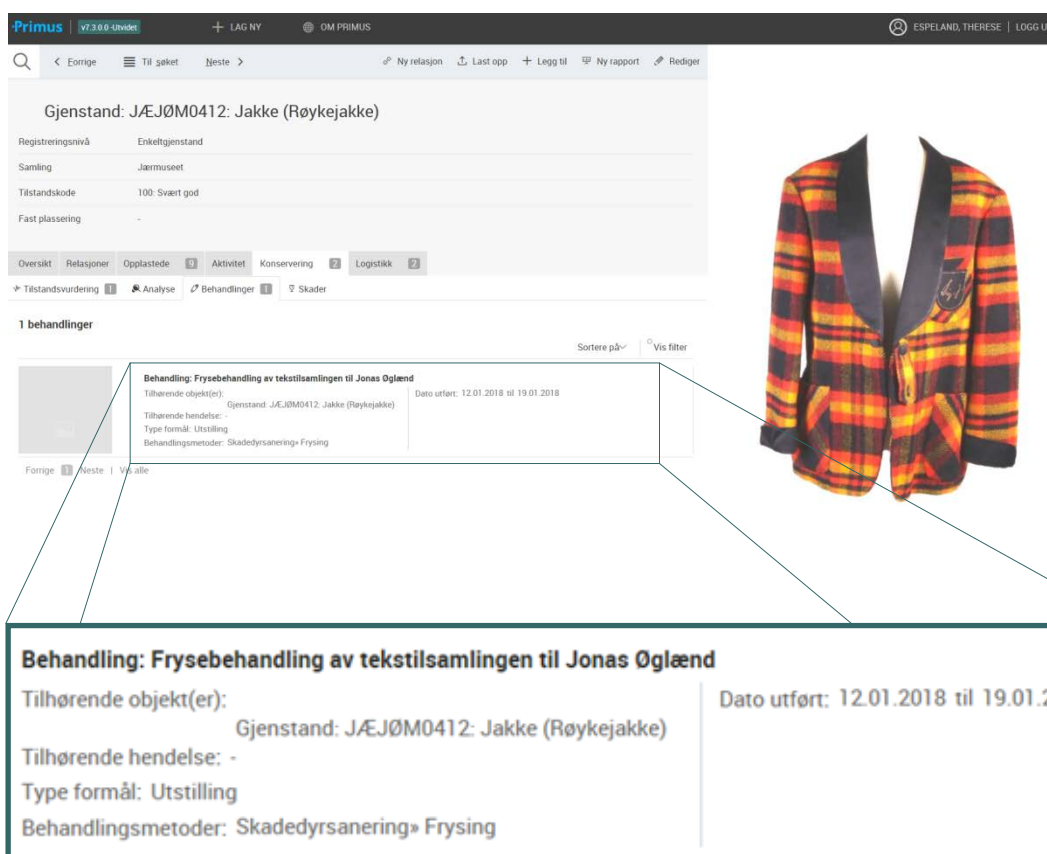
Fotodokumentasjon før rengjøring og rens av Jonas Øglænds jakett, Jærmuseet. Foto: Therese Espeland

Her renser konservator Eirik Aarebrot sykkelemblem hvor sjenerende og sterkt gulnet limsøl forstyrret det helhetlige oppsettet. Rens ble utført med skalpell før registrering og fotografering, Jærmuseet. Foto: Therese Espeland

SAMLINGSTEAMET

Jærmuseet : Øglænd-samling (Vitenfabrikken)

Primus v7.3.0.0-Sivvildt LAG NY OM PRIMUS ESPELAND, THERESE LOGG UT

Gjenstand: JÆJØM0412: Jakke (Røykejakke)

Registreringsnivå: Enkeltgjenstand
Samling: Jærmuseet
Tilstandskode: 100: Svært god
Fast plassering: -

Oversikt Relasjoner Opplastede Aktivitet Konservering Logistikk

Tilstandsvurdering Analyse Behandlinger Skader

1 behandling

Sortere på Vis filter

Behandling: Frysebehandling av tekstilsamlingen til Jonas Øglænd

Tilhørende objekt(er): Gjenstand: JÆJØM0412: Jakke (Røykejakke) Dato utført: 12.01.2018 til 19.01.2018

Tilhørende hendelse: -

Type formål: Utstilling

Behandlingsmetoder: Skadedyrsanering» Frysing

Behandling: Frysebehandling av tekstilsamlingen til Jonas Øglænd

Tilhørende objekt(er): Gjenstand: JÆJØM0412: Jakke (Røykejakke) Dato utført: 12.01.2018 til 19.01.2018

Tilhørende hendelse: -

Type formål: Utstilling

Behandlingsmetoder: Skadedyrsanering» Frysing

Skjermdump fra PrimusWeb:
I konserveringsmodulen i PrimusWeb kan man legge inn type behandling objektet har gjennomgått. Her vises gjenstand JÆJØM0412 som har blitt frysebehandlet.

SAMLINGSTEAMET

Jærmuseet : Øglænd-samling (Vitenfabrikken)

Montering og dandering er viktig for å få et godt sluttresultat, samt dokumentere plagget i sin helhet, Jærmuseet. Foto: Therese Espeland

Foto over: Skjermdump fra PrimusWeb.

SAMLINGSTEAMET

Haugalandmuseene: «Tingenes tilstand»

I februar dro Samlingsteamet til Haugesund for å revidere og vurdere delsamlinger (dragkister, kommoder, hengeskap og buffèr) ved Haugalandmuseene. Vurderingen er basert på metoden «Vurdering av kunst- og kulturhistoriske samlinger» (2016). Hensikten med metoden er at den skal være et verktøy i en gjennomgang av en samling/delsamling. Vurderingsprosjektet bør også ses på bakgrunn av utstillingen «Tingenes tilstand» som åpnet i februar og vil stå ut 2018.

Tingenes tilstand

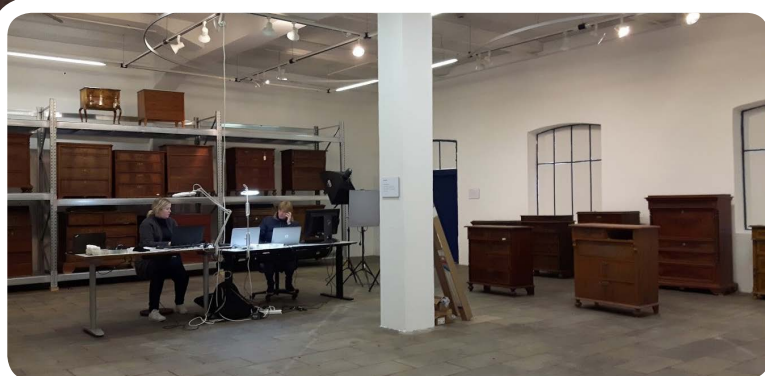
-en utstilling om museets samlinger

I over 100 år har museet samlet inn kunst- og kulturhistoriske objekter. Når er tiden kommet for en gjennomgang – en revisjon av samlingene. Vi byr på refleksjon rundt museet, innsamling, avhending og etikk.

Utstillingsplakat for Tingenes tilstand, Haugalandmuseene.

Utstillingen «Tingenes tilstand» er på mange måter unik da den tar for seg vanskelige spørsmål knyttet til størrelsen, formen og innholdet ved en samling, og hvordan dette påvirker museets rolle som samfunnsinstitusjoner som samler og forvalter. Mye av forståelsen av hva et museum gjør ligger i forestillingen: et museum samler og tar vare på gjenstander.

Bilde av utstillingslokalet. T.v Therese Espeland og Eirik Aarebrot, Haugalandmuseene. Foto: Jeanne Dalbu

SAMLINGSTEAMET

Haugalandmuseene: «Tingenes tilstand»

At samlingen vokser er derfor en naturlig side av museet som kulturarvinstitusjoner, men hva skjer når samlingene har blitt så store at museene ikke har plass til dem? Ved å åpne

opp for denne delen av museumsvirksomheten byr Haugalandmuseene på refleksjoner rundt relevante og vanskelige problemstillinger; skal et museum ta vare på alt for alltid? Hva gir en

museumsgjenstand høy verdi? Hva er verdi? Dersom gjenstanden vurderes å ha lav verdi, hva skjer så med gjenstanden? Slik legger utstillingen grunnsteinene for en viktig dialog med samfunnet og museumsansatte.

VEL BEVART – GODT FORTALT

Samlingene er vår hukommelse – de hjelper oss å huske. Bak hver enkelt gjenstand gjemmer det seg mange fortellinger. Ved å bevare gjenstandene bevarer vi også historiene. Men hvor mange gjenstander og historier kan vi bevare? Hvilke gjenstander er viktige? Hvilke er ikke viktige?

Utstillingstekst, Haugalandmuseene: 2018

...

Totalt har teamet revidert/registrert og vurdert 49 katalogiserte objekter i Primus og 22 ukatalogisert objekter.

Jeanne Dalbu viser fram kommodene for museumsgjestene, Haugalandmuseene.
Foto: Therese Espeland

Jeanne Dalbu merker kommodene med identifikasjonsnummer, Haugalandmuseene.
Foto: Therese Espeland

SAMLINGSTEAMET

Ryfylkemuseet: Videreføring av Finnøy Bygdesamling

Etter to år med omfattende gjennomgang og registrering av bygdesamlingen har det samlet seg en rekke gjenstander som mangler identifikasjonsnummer og katalogkort. Til disse gjenstandene er det opprettet aksjesjonsnummer i Primus med beskrivelse av prosjektet. På den måten får gjenstandene et nytt identifikasjonsnummer, samtidig som museet bevarer dokumentasjonen av gjenstandens historie.

Totalt har samlingsteamet opprettet ca. 280 nye poster og registrert ca. 320 objekter i Primus. Store deler av samlingen er tilgjengelig på digitalt-museum.no.

Eirik Aarbrot fotograferer større gjenstander på Finnøy, Ryfylkemuseet. Foto: Jeanne Dalbu

SAMLINGSTEAMET

Ryfylkemuseet: Videreføring av Finnøy Bygdesamling

Primus

LAG NY

OM PRIMUS

DALBØ, JUANNE | LOGG UT

Gjenstand: FBG1989-0682: Presse (Torvpresse)

Registreringsnivå: Enkeltgjenstand

Samling: Ryfylkemuseet, Finnøy bygdemuseum

Tilstandscode: 102: Tilfredstillende

Fest plassering: V Finnøy b.mus.

Oversikt:
 Relasjoner 1
 Opplastede 1
 Aktivitet 1
 Logistikk 2
 Konservering 1

Basiselementer

Registreringsnivå: Enkeltgjenstand

Samling: Ryfylkemuseet, Finnøy bygdemuseum

Identifikasjonsnummer: FBG1989-0682

Klassifisering

Betegnelse: Presse

Presstert betegnelse: Torvpresse

Materie

Skjermdump, PrimusWeb: Torvpresen er målt 193 cm høy

owners

names

exhibitions

photographs

1,601 things

artwork

insect

architecture

buildings

stories

folders

media

Slede

5 pictures

Sete til høyvender.

5 pictures

Lysbildeapparat med karbidlampe i karbid og vann utviklar br

5 pictures

Kopimaskin. Tørrkopi til skolebruk.

5 pictures

Projeksjonsapparat. Ballotikon til skolebruk.

5 pictures

Seng. Utrekksseng med dreide ben.

7 pictures

Servant. Vaskeservant med marmorplate og høy utskåret rygg.

5 pictures

Kasse. Treasse med tre små rom og to større rom. Brukt til

10 pictures

Margarinpapir til å pakke inn margarin i.

5 pictures

Stamp. Ovalformet saltstamp med hank og løkk. Brukt til å sa

5 pictures

Båtmodell. Modell av trøleren "Nokke" fra Finnøy bygd i 19

12 pictures

Klokke. Amerikaklokke i tre med der foran og innvendig urver

5 pictures

Skjermdump fra Digitaltmuseum. 1096 objekter fra bygdesamlingen er publisert og tilgjengelig på Digitaltmuseum.

SAMLINGSTEAMET

Museum Stavanger (MUST):

Byggetegningsarkivet, Stavanger Maritime Museum

Byggetegningsarkivet består av ca. 6500 tegninger produsert i årene fra 1881 til 1965. Tegningene er rullet sammen og oppbevart i trange, syreholdige pappruller. Det er ca. 1000 ruller og en rull kan inneholde en til syv tett sammenrullede tegninger av ulike materialer (tegningsfoilie, pergamyn, papp, papir og lerret). Samlingsteamet har ved en tidligere anledning arbeidet med byggetegningsarkivet (Bevare meg vel, nr.2, 2015). Da ble ca. 850 tegninger revidert i Primus og pakket om. Denne gangen har teamet, i tillegg til en revisjon i Primus, skannet generalarrangementer. Totalt har teamet revidert ca. 320 tegninger og digitalisert 29 tegninger.

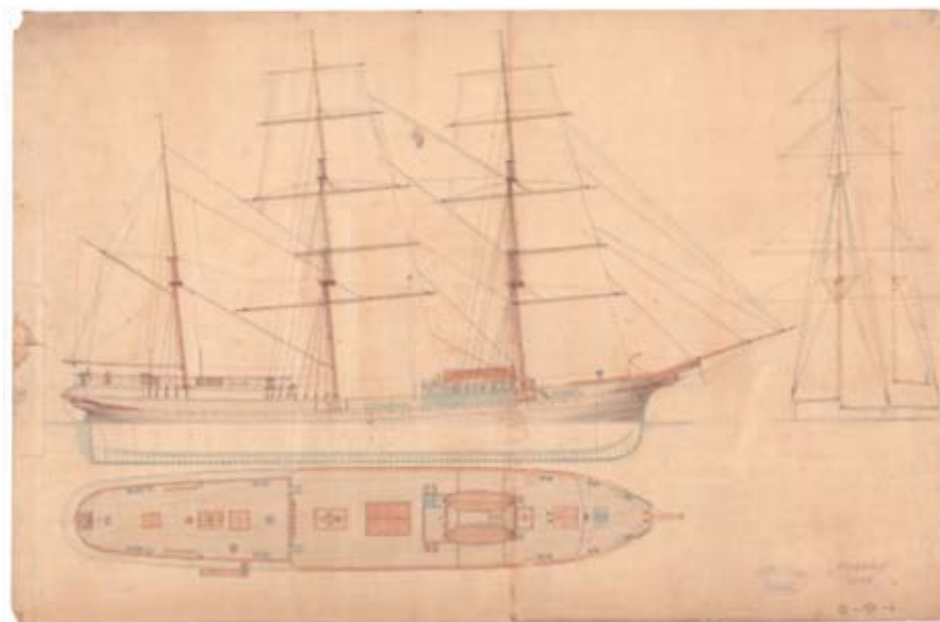
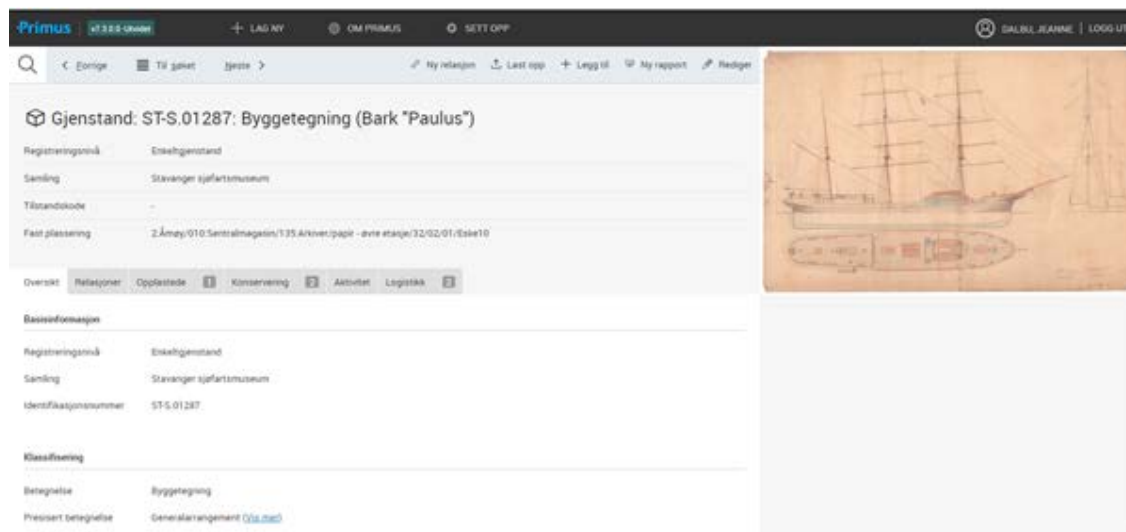

Over: En papprull kan inneholde mellom 7 – 20 tegninger. Her har samlingsteamet og Kate Newland rullet ut tegninger og spredt de over bordet. T.v Belén Navazo Hourcade, Eirik Aarebrot og Kate Newland, MUST. Foto: Jeanne Dalbu

T.v.: Eirik Aarebrot gjør en visuell tilstandsvurdering av tegningene, MUST. Foto: Jeanne Dalbu.

SAMLINGSTEAMET

Museum Stavanger (MUST): Byggetegningsarkivet, Stavanger Maritime Museum

Skjermdump fra PrimusWeb. Eksempel på digitalisert byggetegning i Primus.

SAMLINGSTEAMET

Museum Stavanger (MUST):

Nedmontering av utstillinger i 2.etasje, M16.

I mai arbeidet samlingsteamet med å montere ned utstillinger i Musegata 16. Utstillingene har stått siden 1995 og består av kulturhistoriske gjenstander, arkeologiske gjenstander, kirkekunst og klesdrakt fra 1700-tallet. Samlingen er for øvrig fordelt mellom Kulturhistorisk museum, Maritimt museum og Hermetikk museum ved MUST.

Gjenstandene ble kontrollert og revidert i Primus med fokus på klassifisering, mål, teknikk, materialer, farge og tilstandsvurdering. Gjenstander som manglet bilde i Primus ble sendt til fotostasjonen, mens de øvrige ble sendt videre til pakkestasjonen. Museet bidro med organisering og flytting av objektene. Til sammen har teamet revidert ca. 90 objekter i Primus.

I tråd med «Plan for samlingsforvaltning, 2016-2020» ble Jacob Kiellands dress fra 1700-tallet sendt til frysing. For å utnytte tiden ble drakten fotografert under avkledningen. T.h Karen Haaland og Eirik Aarebrot, MUST. Foto: Jeanne Dalbu

SAMLINGSTEAMET

Museum Stavanger (MUST):

Nedmontering av utstillinger i 2.etasje, M16.

Ved håndtering av store eller skjøre objekter skal minst to personer bære/løfte. T.v Jeanne Dalbu og Karen Haaland, MUST. Foto: Belén Navazo Hourcade.

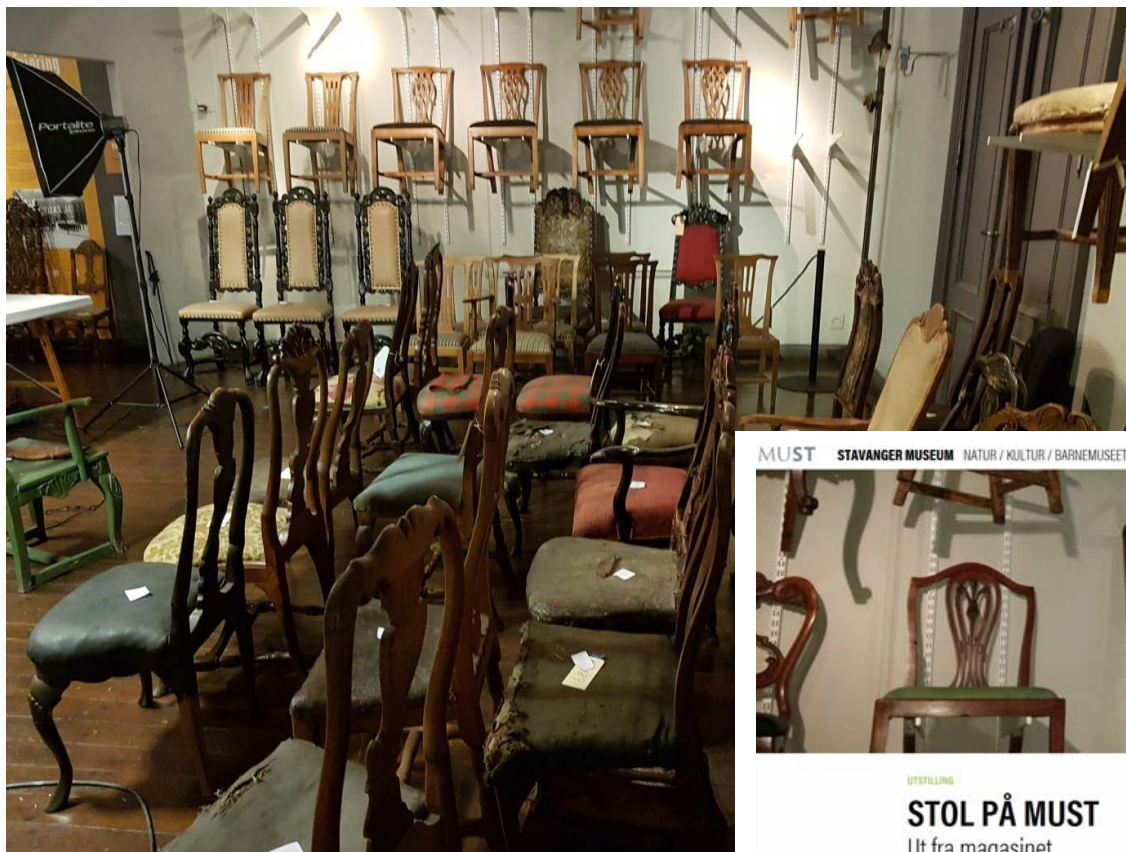

Skippsmodell sikres før transport i bil, MUST. Foto: Belén Navazo Hourcade.

Etter nedmontering ble lokalene brukt til å revidere og vurdere stol-samlingen. Prosjektet er en del av utstillingen «Stol på MUST» (01.06.2017-01.06.2018) og bør derfor ses på bakgrunn av denne.

SAMLINGSTEAMET

**Museum Stavanger (MUST):
Stol på MUST. Revisjon og vurdering av stolsamlingen**

«Stol på MUST» er i likhet med «Tingenes tilstand» en såkalt bak-kulissene-utstilling og bør ses i sammenheng med metoden «Vurdering av kunst og kulturhistorisk samlinger» (Haugalandmuseene, 2016). MUST har ca. 1000 stoler som er spredt på de forskjellige avdelingene og magasinene i museet. En gjennomgang av

samlingen vil gi museet en oversikt over hva de har og hvilke stilarter som er representert i samlingen.

Totalt har teamet revidert og registrert ca. 65 katalogiserte stoler og ca. 35 ukatalogiserte stoler.

*Bilde fra lokalet, MUST.
Foto: Belén Navazo
Hourcade.*

*Skjermdump fra
hjemmesiden til MUST.*

FOTOARKIVAREN

Nå som vi nærmer oss slutten på første halvdel av 2018 har fotoarkivaren jobbet for tre museer, og et fjerde museum vil få arbeidstid før sommerferien. Dermed ligger det an til at alle museene skal få gjort et godt stykke arbeid med sine fotosamlinger i år også, enten det dreier seg om utvikling eller overvåking av samlingene, dokumentasjon, ompakking eller publisering.

Arbeid for museene

For Norsk oljemuseum har jeg katalogisert bilder knyttet til deres undervannsfotodokumentasjon. Bildene har tidligere blitt digitalisert, og har nå blitt søkbare i Primus. For Haugalandmuseene har jeg fortsatt arbeidet med

digitalisering og katalogisering av bilder fra industrifotografen Tor Brekke. Arbeidet har resultert i en artikkel om bildene på hjemmesida til [Foto-nettverk Rogaland](#). På starten av året dro Målfrid Grimstvedt og jeg på besøk til en sauebonde for å samle inn bilder til Jærmuseets prosjekt om

sauen, bonden, hunden og heiadrifta. Bildene ble deretter katalogisert i Primus. Jeg er snart ferdig med et annet katalogiserings- og ompakningsprosjekt for Jærmuseet. Det dreier seg om arkivet etter pressefotografen Karton Håland og eldre bilder fra Lima i Gjesdal kommune.

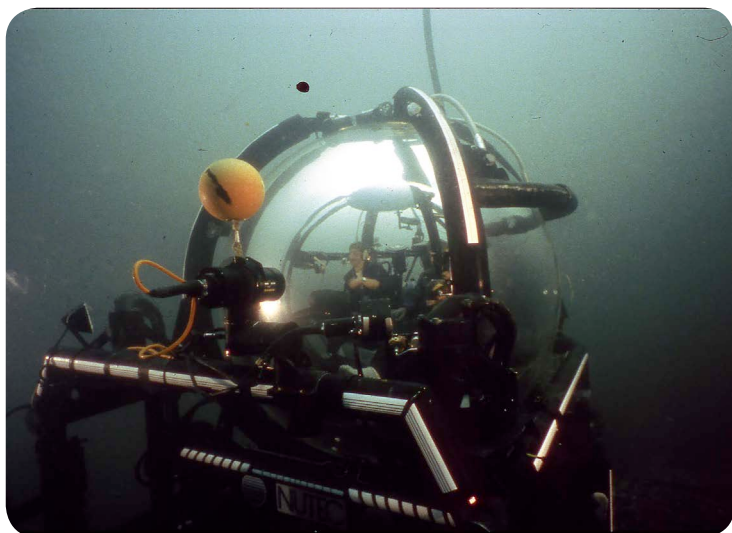

Foto: Ukjent. En mann betjener miniubåten «Check Mate». Tilhører Norsk oljemuseum, NOMF-02782.376.

FOTOARKIVAREN

Tilstandsundersøkelse

Endelig er gjennomgangen av tilstanden på alle museenes fotosamlinger gjennomført. En eller flere av de som arbeider med fotosamlingene ved hvert museum har deltatt i undersøkelsene sammen med fotoarkivaren. Det har vært lange dager med intenst arbeid og i varierende arbeidsforhold. Det har vært godt samarbeid, og vi har fått gode oversikter

over tilstand og innhold i samlingene. Takk for god innsats til alle som har bidratt!

God lagring og gode rutiner for håndtering av bildene har mye å si for tilstanden på bildene. Eldre foto har generelt sett dårligere tilstand enn yngre materiale, men også yngre materiale som plastfilm og fargebilder kan vise tegn til kjemisk

nedbryting. Dette gjelder spesielt når de har eller har hatt dårlige lagringsforhold. Sammen med innpakking, lagring og håndtering er gode klimaregulerte magasiner vesentlig for å bremse nedbryting av slikt materiale.

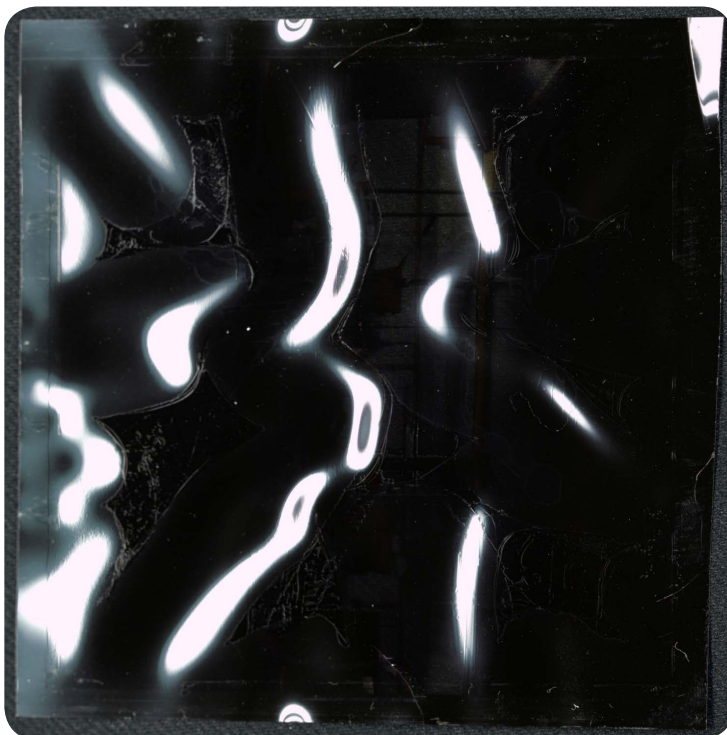

Foto: Refleksene viser hvordan basen på dette lysbildet har krympet.

FOTOARKIVAREN

Etikk og foto

Ellers har fotoarkivaren deltatt i en arbeidsgruppe for det nasjonale fotonettverket for å vurdere behovet for etiske retningslinjer for arbeid med foto i arkiver, biblioteker og museer. Vi håper på å få ferdig en utredning til det nasjonale fotonettverket før sommerferien.

Vesentlige punkter i utredningen vil dreie seg om at ansatte må ha et bevisst forhold til etikk i arbeid med foto. Diskuter gjerne etiske problemstillinger med kolleger, og bruk [ICOMs museumsetiske regelverk](#)! Etikk må spesielt vurderes i arbeid med bilder av gjenkjennbare personer, men også

ut fra den konteksten noe skal publiseres i og ut fra hvor/hvordan man ønsker på publisere bildene. Etiske vurderinger må også gjøres ved digitalisering og etterbehandling av bilder, og det er en grei regel å dokumentere hva man har gjort med bildene.

ICOMs
MUSEUMSETISKE REGELVERK